

ΑΝΔΡ. ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Είμαι περήφανος που είμαι Έλληνας

«Είμαι περήφανος που είμαι Έλληνας, έχουμε όλοι υποχρέωση να κάνουμε πράγματα για τη χώρα» λέει, μεταξύ πολλών άλλων, ο Ανδρέας Δρακόπουλος,

πρόεδρος του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος», σε συνέντευξή του στην «Κ». ΣΕΛ. 21

Εχουμε υποχρέωση να κάνουμε πράγματα

Ο Ανδρέας Δρακόπουλος, πρόεδρος του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος» μιλάει για την κρίση, τους έκτοντες και τους πολιτικούς

Συνέντευξη στην **ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ**

Εξέλιξη δημογραφική απορία δεν απάντησε ο Ανδρέας Δρακόπουλος, πρόεδρος του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος». Δεν θέλησε να αποκαλύψει το μέγεθος (το 20% κατά τη διαθήκη) της περιουσίας που κληροδοτήσει ο Έλληνας μεγιστάνας στο Ιδρυμα για τις κοινωφελείς δραστηριότητές του στην Ελλάδα και σε όλον τον κόσμο. Αντιθέτως, ανταποκρίθηκε χωρίς περιστροφές σε όλα τα άλλα ερωτήματα, δίνοντας την εντύπωση ανθρώπου που δεν διακρίνει να εκφράσει ανοικτά τη γνώμη του, ακόμα και εάν πρόκειται να διασαφηνιστεί. Η, με τα ίδια του τα λόγια: «Εγώ έρχομαι απ΄εξω, λέω τα δικά μου και – με την καλή έννοια – δεν έχω ανάγκη το ελληνικό κατεστημένον». Οπως όλοι όσοι έχουν πέσει από μικροί στη μαριχίτα με τα εκατομμύρια; Ο κ. Δρακόπουλος δίνει μία άλλη εξήγηση που σχετίζεται και με τη φιλανθρωπική δράση της οικογένειάς του στη χώρα μας. «Η δύναμή μας στην Ελλάδα είναι

Ο **Ανδρέας Δρακόπουλος**, πρόεδρος του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος» (αριστερά) με τον αρχιτέκτονα Renzo Piano στο έργο για το Κέντρο Πολιτισμού. Το ΙΚΠΣΝ ως έννοια περιλαμβάνει την κατοσκευή και τον πλήρη εξοπλισμό νέων κτιριακών εγκαταστάσεων για την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας και την Εθνική Λυρική Σκηνή, καθώς και τη δημιουργία του Πάρκου «Σταύρος Νιάρχος» συνολικής έκτασης 170.000 τ.μ.

“
Εάν ερχόταν η τρέκα και μας έδινε 350 δια. ευρώ, το ερώτημά μου θα ήταν να πανηγυρίσουμε ή να κλάψουμε; Διότι σε έξι μήνες θα ήταν πάλι τα ίδια.”

– Οι Έλληνες εφοπιστές πρέπει να πληρώνουν φόρους;
– Γιατί να μην πληρώνουν;
– Δεν θα εγκαταλείψουν τη χώρα εάν πάψει να ισχύει το προνομιακό καθεστώς;
– Να φύγουν! Καλή τους τύχη! Αλλά πού θα πάνε; Στην Αμερική, στην Αγγλία ή στη Γαλλία θα πληρώνουν φόρους. Εχουμε έναν Παράδεισο και πουλάει αυτό το παρσιούθι ότι, αν φορολογηθούν, θα φύγουν. Δεν έχω προσωπικά με κανέναν. Το λέω σαν νοσοπρία που επικρατεί σε μία τάξη η οποία θα ήθελε να κάνει πολλά περισσότερα. Πίστη συμφωνήσαν να πληρώσουν έναν έξτρα φόρο και αυτό το πράγμα εμφανίστηκε ως φιλανθρωπία! Εάν ήσαν πολιτικός θα τους έλεγε ότι είναι τυχεροί που ζουν σε αυτή τη χώρα και να πληρώνουν τους φόρους τους.
– Οι πολιτικοί και η... πολιτική είναι αλλιώσις σε όλες χώρες όπου έχετε ζήσει και εργαστεί;
– Υπάρχουν και σήμερα μερικοί πολιτικοί στην Ελλάδα που δεν θα επιβίωσαν σε καμία άλλη χώρα του

“
Θυμάμαι στην αρχή, όταν δίνανε δωρεές, υπήρχε νόμος που έλεγε ότι το 10% πρέπει να πάει στο υπουργείο. Πού γίνονταν αυτά τα πράγματα;”

– Γιατί λειτουργείτε εσείς ως το πρόσωπο του ΙΣΝ προς τον έξω κόσμο και όχι κάποιος από τους δύο γιους του Σταύρου Νιάρχου, ο Φίλιππος ή ο Σπύρος;
– Τουλάχιστο εγώ να ασχολούμαι πιο πολύ με το Ιδρυμα. Δεν θεωρώ τον εαυτό μου εκπρόσωπο του Ιδρύματος. Απλώς είναι μέρος της δουλειάς μου.
– Η φιλανθρωπία του Ιδρύματος ανταποκρίνεται στη θεωρησή που είχε για τα πράγματα ο Σταύρος Νιάρχος;
– Το ερώτημα για μένα είναι άλλο: Γιατί δεν έκανε φιλανθρωπία ο ίδιος; Αλλά εάν ήμαρ 20 ή 30 χρόνια πίσω δεν υπήρχε η φιλανθρωπία όπως τη βλέπουμε σήμερα στα πρόσωπα του Bill Gates ή του Warren Buffet. Στην Αμερική η φιλανθρωπία έχει γίνει πλέον θρησκεία. Ενώ στην Ελλάδα, εάν πεις ότι δουλεύεις στη φιλανθρωπία θα σε πουν ή μ... ή κλέφτη.
– Αυτή είναι και η δική σας εμπειρία από τις ελληνικές ΜΚΟ;
– Σε όλα υπάρχουν εξαιρέσεις αλλά εκ των πραγμάτων μεγάλο μέρος της φιλανθρωπίας γίνεται για ειδικούς λόγους και πολλοί επιχειρούν να εκμεταλλευτούν τη φιλανθρωπία για να δώσουν καλύτερη εικόνα του εαυτού τους.
– Γιατί δεν έδινε ο Νιάρχος χρήματα για κοινωφελείς σκοπούς όσο ήταν εν ζωή;
– Ήταν άλλος εποχές. Κανείς δεν

έδινε πολλά τότε. Έδινε σε κανένα νοσοκομείο ή όταν έρθαν κανένα πελάσι για καμία εκδοχή... Σήμερα δεν υπάρχει πλέον το κράτος πρόνοιας. Υπάρχει η κοινωνία πρόνοιας. Το κράτος μόνο του δεν μπορεί να. Εκεί πέσει έξω, όχι μόνο στην Ελλάδα. Αλλά και ο ιδιωτικός τομέας έχει αποτύχει, για μένα, κυρίως λόγω απληστίας. Τι μένει λοιπόν; Οι σωστές συνεργασίες μεταξύ του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα – με το κράτος να γίνεται το βασικό νομικό πλαίσιο – για τις οποίες άρχισε να μιλάει και ο Ομπάμα στην Αμερική. Η φιλανθρωπία, για μένα, είναι το τρίτο... χαμηλό πόδι. Πρώτον διότι πρακτικά ακόμα και τα 70 δισ. του Gates δεν είναι τίποτα μπροστά στους προοπτικούς ενός κράτους, και, δεύτερον, διότι θα ήταν λάθος πηδά. Δεν θέλω να εμποτιστώ με τη ζωή όλων σε μεγάλα κοινωνικά θέματα σε έναν άνθρωπο. Οσο καλά θέλουν και εγώ έχω.
– Γιατί χρησιμοποιείτε τον όρο «φιλανθρωπία» που παραπέμπει σε μία άλλη εποχή για την Ελλάδα – έχει συνδεθεί ακόμα και με τη δράση της Βασιλείας Φρειδερίκας – και δεν λέτε «κοινωνική προσφορά»;
– Δεν μπορεί, επειδή κάποιος εκμεταλλεύεται τέτοιους όρους, να φοβηθείς τη χρήση τους. Είναι φιλανθρωπία. Η φιλανθρωπία πρέπει να είναι αγνή. Και πρακτικά και

πηδά μόνο να δίνεις. Αλλιώς το έχεις χάσει το παιχνίδι.
– Θεωρείτε ότι το ΙΣΝ έχει πετύχει μέχρι σήμερα στην αποστολή του στην Ελλάδα;
– Τι σημαίνει να πετύχει; Είμαστε τυχεροί που έχουμε ένα μεγάλο κληροδότημα. Αλλά έχουμε κάνει και θα κάνουμε. Επειδή λαμβάνουμε τόσες πολλές απόψεις, από που εξετάζουμε πλέον είναι γιατί να... πούμε όχι. Για να μη γίνουμε αλαζονικοί. Διότι ποιο είμαστε εμείς να μπορούμε να λέμε «ναι» ή «όχι»; Από την άλλη, ό,τι κάνουμε είναι καλύτερο από το να μην κάνουμε. Προσωπικά είμαι πανευτυχής ακόμα και εάν μπορούμε να βοηθήσουμε έναν άνθρωπο.
– Το ΙΣΝ φορολογείται στην Ελλάδα ή στην έδρα του σε άλλη χώρα;
– Εκεί την έδρα του στις Βερμούδες όπως πολλά άλλα ιδρύματα. Στην Ελλάδα δεν υπήρχε καν νομικό πλαίσιο. Θυμάμαι στην αρχή, όταν δίνανε δωρεές, υπήρχε ένας νόμος που έλεγε ότι το 10% πρέπει να πάει στο υπουργείο. Πού γίνονταν αυτά τα πράγματα; Το μαζάκι παντού!
– Ο Σταύρος Νιάρχος πληρώνει φόρους στην Ελλάδα;
– Δεν ήταν Έλληνας κάτοικος. Ήταν πραγματικός πολίτης του κόσμου. Ήταν ταξιδιώτης. Έμεινε λίγο στην Ελλάδα, λίγο στη Γαλλία, λίγο στην Αμερική, λίγο στην Ελλάδα.

Πλήρωνε σε όλα τα μέρη τους φόρους που έπρεπε. Ήταν όλα νόμιμα.
– Ήταν και όλα πηδά;
– Δεν ξέρω για εκείνη την εποχή. Δεν ξέρω πώς τότε δεν μπορεί να λες είναι Έλληνας και να κοροϊφτείς το σύστημα με offshore στο εξωτερικό. Δεν έχω τίποτα με τους πλούσιους και τους έκτοντες αλλά – ίσως έχω και δικό διότι δεν ζω στην Ελλάδα και το βλέπω απ΄εξω – βλέπω μια τάξη η οποία δεν δίνει δουλειές, δεν κάνει φιλανθρωπία και ακούει ότι δεν πληρώνει ούτε φόρους. Ε, τι κάνει; Τι κάνει μια μεσαία τάξη που θα σπυκνεί όλα. Είναι δικό και πρακτικά και πηδά. Διότι πρόφαση μία συνέντευξη του Εμμανουήλ Κριάρου ο οποίος έλεγε ότι πια λείπει η εθνική αλληλεγγύη και επικρατεί το ατομικό συμφέρον. Ακόμα και σήμερα εν μέσω αυτής της ανθρωποφοβικής κρίσης. Αυτήματα που δεν τον γνώρισα αυτόν τον άνθρωπο.
– Εσείς πληρώνετε φόρους στην Ελλάδα;
– Ζω στην Αμερική όπου φορολογείται για το σύνολο των ενοσθεμάτων σου σε όλη τη γη. Στην Ελλάδα πληρώνω φόρους για το ακίνητό μου.
– Σας ήρθε και εσάς ο ΕΝΦΙΑ κατακόρυφα;
– Καταρακάκι. Είμαι τυχερός διότι έχω χρήματα αλλά τα νοσήρια είναι τρελά.

κόσμου. Οχι μόνο σε χώρες όπως η Αμερική ή η Ευρώπη αλλά ακόμα και σε τραπεζοκρατικές χώρες. Έχουν αποπειράται και βρισκόμαστε στα κοινά εκσφρα. Εάν ομοιο ερχόταν η τρέκα και μας έδινε 350 δια. ευρώ για να πάει η χώρα μπροστά, το ερώτημά μου θα ήταν να πανηγυρίσουμε ή να κλάψουμε; Διότι σε έξι μήνες θα ήταν πάλι όλα τα ίδια.
– Εάν είσατε σήμερα νέος θα μένατε ή θα φύγατε από την Ελλάδα;
– Το μυαλό μου θα έβριζε, η καρδιά μου θα έβριζε. Το πιο βαρύ τίμημα που θα κληθώ να πληρώσω από την οικονομική κρίση και το οποίο θα φανεί σε είκοσι χρόνια είναι ότι φεύγουν οι νέοι από τη χώρα μας.
– Εσείς ακούσατε... το μυαλό σας και εγκαταλείψατε την Ελλάδα;
– Σκέφτομαι καμιά φορά πώς θα ήταν τα πράγματα εάν είχα κρείσσει στην Ελλάδα και δεν είχα αρχίσει αμέσως να δουλεύω με τον θείο μου στην Αμερική μετά τις σπουδές.
– Θα είσατε κάνει περίπου τα ίδια χάρη στην οικονομική σας επιφύλαξη;
– Δεν νομίζω. Η Ελλάδα είναι κινούμενη άμμος και εάν μπλέξεις είναι δύσκολο να ξεφύγεις. Αλλά μην τα υποβιβάζουμε όλα. Είμαι περήφανος που είμαι Έλληνας. Έχω μου όλα την υποχρέωση να συνεχίσουμε να κάνουμε πράγματα.

Το Κέντρο Πολιτισμού δεν ανήκει σε εμάς. Ανήκει στους Έλληνες...

Το ΚΠΙΣΝ, ως έννοια, περιλαμβάνει την κατασκευή και τον πλήρη εξοπλισμό νέων κτιριακών εγκαταστάσεων για την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας και την Εθνική Λυρική Σκηνή, καθώς και τη δημιουργία του Πάρκου «Σταύρος Νιάρχος» συνολικής έκτασης 170.000 τ.μ. Το έργο πραγματοποιείται στον χώρο του παλαιού Ιπποδρόμου με αρχιτέκτονα τον Renzo Piano. Ο προϋπολογισμός του έργου προσεγγίζει τα 566 εκατομμύρια ευρώ και, σύμφωνα με τη σύμβαση, θα παραδοθεί στο ελληνικό Δημόσιο μετά την ολοκλήρωσή του στις αρχές του 2016. Αυτή είναι και η πιο συχνή κριτική την οποία ο κ. Δρακόπουλος καλείται κατά καιρούς να αντιμετωπίσει:

- **Μπορεί το ελληνικό Δημόσιο να αναλάβει τον πλήρη έλεγχο και λειτουργία του ΚΠΙΣΝ;**
- **Μα δεν είναι ούτε υποχρεωσή μας, ούτε θα θέλαμε να μας δώσουν την αρμοδιότητα να «τρέξουμε» την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας και η Εθνική Λυρική Σκηνή είναι δύο πυλώνες του πολιτισμού και του κράτους.**
- **Εάν όμως το κράτος αποτύχει στη διοίκηση δεν θα έχει κάνει το ΔΣΝ μία τρύπα στο νερό;**
- **Όχι. Το κράτος θα έχει κάνει μία τρύπα στο νερό. Εάν το κράτος δεν**

ανταποκριθεί, τι να πω; Θα ντρέπομαι που είμαι Έλληνας. Αλλά το Ίδρυμα θα είναι πάντα κοντά στο ΚΠΙΣΝ, εφόσον το κράτος το λειτουργεί σωστά και με διαφανή τρόπο.

- **Τι λειτουργεί σωστά στο ελληνικό Δημόσιο για να ελπίζετε ότι δεν θα καθεί η ευκαιρία για το ΚΠΙΣΝ;**
- **Δεν ζω στην Ελλάδα. Δεν ξέρω...**
- **Από την άλλη κάποιος πρέπει να ζυγνήσει το φιλότιμο. Οι ίδιοι που κάνουν κριτική πρέπει να βοηθήσουν. Το έργο ανήκει στους Έλληνες. Δεν ανήκει σε εμάς. Εάν δεν το αγκαλιάσει ο κόσμος...**
- **Μπορεί να το αγκαλιάσει ο κόσμος εάν δεν υπάρχει πρόσβαση με μετρό;**
- **Όχι βέβαια. Αλλά ούτε αυτό είναι δική μας δουλειά το εάν θα είναι μετρό ή τραμ. Το πώς θα έρθει ο κόσμος είναι δουλειά του κράτους.**
- **Μήπως στην Ελλάδα το κράτος παρασύρει από την εξουσία ή το κράμα για να ασκήσει πολιτιστική πολιτική;**
- **Βγάζτε το «μήπως» και έχετε την απάντηση. Αυτό είναι το πρόβλημα της χώρας μας. Συμβαίνει και σε άλλες χώρες αλλά εδώ το πρόγμα έχει ξεφύγει τελείως.**
- **Οπότε ο μεν φτιάχνει Μέγαρο Μουσικής και οι δε Κέντρο Πολιτισμού;**

Ο προϋπολογισμός του Κέντρου Πολιτισμού προσεγγίζει τα 566 εκατομμύρια ευρώ και θα παραδοθεί στο ελληνικό Δημόσιο μετά την ολοκλήρωσή του στις αρχές του 2016.

Οσση αθλητισμού μέσα σε δάσος

Στο τρίπτυχο «Περιβάλλον-Πολιτισμός-Αθλητισμός» οι αθλητικές εγκαταστάσεις στο ΚΠΙΣΝ θα είναι έτσι σχεδιασμένες ώστε να δίνεται στον αθλούμενο επισκέπτη η εντύπωση ότι βρίσκεται μέσα σε δάσος. Δημιουργείται σίβος ανάμεσα στα δέντρα, ποδηλατοδρόμιο με πλούσια βλάστηση τριγύρω, ενώ στο κανάλι νερού θα διεξάγονται ογόνες τρέθλοκι, κολλήμβησης και κανό-καγιάκι. Ένα μικρό Central Park» δηλαδή με διάσπορα όργανα γυμναστικής ενσωματωμένα στη φύση. Τις Κυριακές θα προγραμματίζονται συμβολικοί αγώνες τρεξίματος σε συνεργασία με το New York Road Runners Club. Οι επισκέπτες θα μπορούν να φέρνουν τα παιδιά τους στη βιβλιοθήκη να παρακολουθήσουν εκπαιδευτικά προγράμματα και, στο ίδιο δίστιμα, να αθλούνται οι ίδιοι στο πάρκο.

- **Μην μιλάουμε τα πράγματα. Τα παίρνω λίγο προσωπικά όλα αυτά διότι στη δική μας περίπτωση πρόκειται για 100% φιλανθρωπία. Εμείς μόνο δίνουμε και δεν ζητάμε τίποτα πίσω. Ούτε κτιζουμε δύο παλάτια. Απλώς δίνουμε ένα καινούργιο σπίτι.**
- **Δεν θα ήταν καλύτερα να είχε μεταστεγαστεί η Λυρική Σκηνή στο Μέγαρο Μουσικής;**
- **Ακόμα και σήμερα γιατί δεν έχουν πάει; Δεν ξέρω. Θα δεχόμουν όλι αυτά την κριτική εάν εμείς είχαμε έρθει μία μέρα για να κτίσουμε αυτό το έργο και μετά να φύγουμε. Όταν όμως έκαυ-**

με βοηθήσει όλη την Ελλάδα από κάτω μέχρι πάνω, νοσοκομεία, γέροντες και παιδιά, με εκνευρίζει λιγάκι. Δεν είναι ότι βάζουμε το όνομά μας σε ένα έργο και λέμε «δοξάστε μας». Για μας είναι ακόμα μία δωρεά σαν όλες τις άλλες. Απλώς τυχαίνει η νούμερα να είναι πολύ πιο μεγάλη. Προσφέρουμε όσο μπορούμε στη χώρα μας.

- **Εάν έρθει ο ΣΥΡΙΖΑ στην εξουσία κινδυνεύει το έργο;**
- **Δεν νομίζω. Γιατί; Εκώ μιλώσαι με τον κ. Τσίπρα και δεν μου δίνει αυτή την εντύπωση.**
- **Χωράνε ΚΠΙΣΝ, Μέγαρο Μουσικής και Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών στην μικρή Αθήνα;**
- **Όταν κάτι δουλεύει σωστά δεν φοβάται τον ανταγωνισμό. Το καλό θέλει το καλό.**
- **Ίδρυμα «Σταύρος Νιάρχος» και Ίδρυμα «Ωνάσις» ανταγωνίζονται και μετά τον θάνατο των δύο ανδρών;**
- **Δεν είναι αγώνας. Είμαστε συνεργαστές με τον τρόπο που ο καθένας μπορεί και θέλει. Πημένα είναι επερωμάλο και εάν κάποιος μου πει ότι δεν έχει χρήματα αλλά δίνει πάντε ώρες για να βοηθήσει. Ο ίδιος ο Νιάρχος μου το είχε πει και γέλασε. «Όλοι νομίζουν ότι μιλούσαμε με τον Ωνάσις αλλά εμείς την ημέρα παίζαμε ξύλο για τις δουλειές μας και το βρόδυ τα πίνουμε».**